

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 1. juni 2021

J.nr. 2015-96-lmj

Indberetning nr. 6/2021

Emner:

- *Færøerne ramt af ny COVID-19 bølge*
- *Landsstyrekoalitionen bevarer sit flertal i ny meningsmåling*
- *Landsstyremanden for fiskerianliggende ønsker ikke en radar opsat*
- *Debat om lovgivning om investeringscreening*
- *Landsstyremanden for udenrigsanliggende er positiv over for mødet med Blinken*
- *Amerikanske delegationer besøger Færøerne*
- *Færøerne får associeret WHO-medlemskab*
- *Landsstyret vil indgå aftale med Novo Nordisk om etablering af et diabetes center på Færøerne*

Færøerne ramt af ny COVID-19 bølge

Næsten samtidig med at landsstyret igen sænkede niveauet for corona-restriktionerne, således at der ikke længere er krav om 4 dages hjemmeophold ved ankomst til Færøerne, og samtidig med at Atlantic Airways annoncerede, at selskabet til sommer vil genoptage flyvningen til syv destinationer i Europa, brød en ny bølge af COVID-19 tilfælde ud. På nuværende tidspunkt er i alt 46 personer smittede, og flere end 500 personer er i karantæne. Landslægen oplyser, at det endnu er for tidligt at sige, om der er styr på smitten. Alt tyder på, at de 46 smittede stammer fra samme smittekæde.

Landsstyrekoalitionen bevarer sit flertal i ny meningsmåling

I en ny meningsmåling, foretaget af Gallup, står den nuværende landsstyrekoalition (Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Miðflokkurin) til at bevare sit flertal, såfremt der var valg i dag og opnår 17 ud af i alt 33 mandater. Fólkaflokkurin, som er det eneste koalitionsparti, der står til en fremgang, vil gå fra 8 mandater ved valget i 2019 til 9 mandater. Sambandsflokkurin står til en tilbagegang fra 7 til 6 mandater og står dermed til at opnå det dårligste resultat i de 115 år, partiet har eksisteret. Miðflokkurin bevarer sine to mandater. Javnaðarflokkurin står, som det eneste oppositionsparti, til en markant fremgang fra godt 22 pct. til nu 27 pct. svarende til 9 mandater, mens Framsókn mister 1 af sine 2 mandater. Tjóðveldi opnår uændret 6 mandater, mens Sjálvstýri ikke bliver genvalgt.

Landsstyremanden for fiskerianliggende ønsker ikke en radar opsat

Landsstyremand for fiskerianliggende, Jacob Vestergaard, Fólkaflokkurin, fremfører i et læserbrev sine holdninger om en evt. kommende radar, ligesom han tilkendegiver, at Rusland er Færøernes ven i modsætning til EU, UK og Danmark, som valgte at boykotte Færøerne i forbindelse med silde- og makrelstriden i 2013. Jacob Vestergaard mener ikke, at der er behov for at opstille en radar. Men såfremt en radar skal opstilles, så skal Færøerne selv gøre det og så sælge oplysningerne til Danmark og NATO. Efterfølgende har lagmanden bedt partierne i koalitionen om at melde klart ud, hvor de står ift. radaren. Formanden for Fólkaflokkurin, Jørgen Niclasen, har i et interview til færøsk radio gjort det klart, at Fólkaflokkurin mener, at Færøerne er en del af Vesten, og at Færøerne bør tage sin del af ansvaret ift. NATO, herunder at opsætte en radar på Færøerne.

Debat om lovgivning om investeringscreening

I forbindelse med at investeringscreeningsloven blev vedtaget i Folketinget, bragte færøsk radio et debatprogram, som primært omhandlede, hvordan man får en tilsvarende lovgivning på Færøerne. Lagmand Bárður á Steig Nielsen, Sambandsflokkurin, oplyste, at man fortsat arbejder med at finde

en løsning sammen med den danske regering, idet loven både vedrører allerede overtagne sagsområder samt området forsvars- og sikkerhedspolitik, som fortsat er et fællesanliggende. Lagmanden oplyste, at dette giver nogle udfordringer, men at man på embedsniveau forsøger at nå frem til en løsning. Videre oplyste lagmanden, at man fra færøsk side har sagt, at lovgivning for overtagne områder skal vedtages i Lagtinget, og at det er her striden opstår. Hogni Hoydal, formand for Tjóðveldi, mener, at lovforslaget, som nu er vedtaget i Folketinget, vil betyde, at det er den danske regering, som skal træffe beslutning om, hvad der skal gælde på Færøerne, herunder hvem der kan lave investeringer på Færøerne, og hvad Færøerne gør med teleområdet. Loven medfører, at hvis danske myndigheder finder grundlag for det, kan de stoppe virksomheder. Lagmanden bør derfor give den danske regering klar besked om, at det ikke kommer på tale, at regeringen skal blande sig i, hvad der foregår inden for overtagne sagsområder.

Landsstyremanden for udenrigsanliggender er positiv over for mødet med Blinken

Landsstyremand for udenrigsanliggender Jenis av Rana, Miðflokkurin, har til de færøske medierne udtalt sig positivt om hans møde med den amerikanske udenrigsminister Antony Blinken. Det var et godt, fredeligt og værdigt møde, udtaler Jenis av Rana, og han uddyber, at parterne aftalte at fortsætte det gode samarbejde, ligesom muligheden for at amerikanske krigsskibe kan anløbe færøske havne blev drøftet. Endvidere tilkendegav Jenis av Rana over for Blinken, at man fra færøsk side ikke har noget imod, hvis USA skulle ønske at åbne et konsulat på Færøerne, ligesom landsstyret undersøger muligheden for at åbne en færøsk repræsentation i Washington.

Amerikanske delegationer besøger Færøerne

En amerikansk delegation har været på Færøerne for bl.a. at besøge virksomheder. Besøget skal ses som en opfølgning på den erklæring om styrket samarbejde inden for handel, forskning, kultur og uddannelse, som landstyremand for udenrigsanliggender, Jenis av Rana, Miðflokkurin og den amerikanske viceudenrigsminister Michael J. Murphy underskrev i november 2020. En anden amerikansk delegation har endvidere besøgt Færøerne for at undersøge forhold og faciliteter i fire havne. Det har længe været kendt, at USA har et ønske om at bruge færøske havne som supply-havne for deres krigsskibe. Landsstyremand Jenis av Rana oplyser, at Færøerne ikke skal bruges som en militær base, men at der alene er tale om, at amerikanske krigsskibe kan komme og bunkre vand, olie og proviant. Formanden for Tjóðveldi, Hogni Hoydal, udtaler, at Færøerne ikke skal være en del af noget våbenkapløb, og ingen amerikanske skibe skal komme, uden at færingerne selv giver tilladelse. Færøske myndigheder bør tale direkte med USA og NATO uden om Danmark.

Færøerne får associeret WHO-medlemskab

Landsstyremand for sundhedsanliggender Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, oplyser, at Færøerne får associeret medlemskab af WHO. Færøerne får ikke stemmeret, men vil ellers have samme rettigheder og forpligtigelser som lande, der er fuldgyltige medlemmer, herunder taleret, ligesom Færøerne kan få egne sager bragt op på møder. Kaj Leo Holm Johannesen bemærker, at medlemskabet vil få stor betydning for udviklingen af sundhedssektoren på Færøerne, idet Færøerne nu får adgang til værdifuld viden og forskning, ligesom Færøerne også kan bidrage med viden til WHO.

Landsstyret vil indgå aftale med Novo Nordisk om etablering af et diabetes center på Færøerne

Landsstyremand for sundhedsanliggender Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, oplyser, at han vil underskrive en aftale med Novo Nordisk Fonden om at etablere et diabetes center på Færøerne, som skal omfatte både diabetesbehandling og forskning. Kaj Leo Holm Johannesen oplyser, at hovedformålet med aftalen er at gøre behandlingen inden for diabetes endnu bedre, end den er i dag. Der er tale om det største beløb, der nogensinde er tilført færøsk forskning og diabetes.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen